



Advocata Croatiae



List svetišta i župe Majke Božje Remetske
Božić 2021. :: Zagreb
godina 25. :: broj 76 :: cijena 20 kuna

www.zuparemete.net



*Čestit Božić
i blagoslovljena
nova godina!*

Vjerovati znači računati uvijek s Bogom

Božićna radost duboko je uronjena u sebedarju djeteta Isusu za spas čovjeka koju je Uskrs potvrdio. Nije to puki rođendan na kojem se pušu baloni, pale svijeće, bacaju petarde, kite borovi. Ne treba negirati ni vanjsku simboliku, jer ona je često dio one nevidljive ili vidljive ljubavi koju čovjek ne može objasniti, a želi je izreći na vidljiv način. Premda se Europa odmiče od kršćanskih korijena, advent i Božić u svim europskim gradovima je drukčiji od ostalih godišnjih doba. I u vremenu pandemije, Božić ima poruku Boga i čovjeka, bolje rečeno Bogočovjeka. Otajstvo Božića ne završava s danom Božića nego produbljuje vjeru Bogu i promišljanje ljudskoga života koji je pun nesigurnosti. Teško čovjek može biti sretan dok ne prihvati da je život pun nesigurnosti ako se oslanja sam na se, na svoje spoznaje i svoje domete. Tu mu Božić daje odgovor u današnjem vremenu nesigurnosti, upravo kroz lik Svete obitelji. Sve im je bilo nesigurno, bježali su pred Herodom, a vjerovali su Bogu. Nisu sumnjali u Božju providnost i u ljudsku dobrotu, pa makar ih netko dočekao i u štali im dao smještaj. Te dvije poruke potiču vjernika da promisli o svojim postupcima, bez srljanja i odbacivanja

svih ljudi koji u dobroj namjeri žele pomoći u teškim vremenima. Isto tako, Bogu treba vjerovati, normalno je da će to mnogi reći kako tu nema problema, no ponekad se čini da pojedinci »spašavaju Boga« od Crkve a koju je sam Krist ustanovio na čelu s Petrovim nasljednikom. Božićna poruka je jasna – vjera u Boga i povjerenje u čovjeka. To je poruka Bogočovjeka koji nam je darovao čovjeka, jedan pored drugoga, potpuno s različitom naravi, emocijama, spoznajama, ali opet sve jednake. Samo lažna božanstva mogu prilagođavati sebi Boga. Kardinal Josip Bozanić istaknuo je u intervjuu Glasa Koncila: »Pogleda li se bolje, može se zapaziti da je nastalo nešto što bi se čak moglo nazvati kulturom zatvorenosti: zatvorenost za patnju bližnjega, zatvorenost za drugačije mišljenje, zatvorenost za povjerenje u bilo kakav napredak u liječenju i sprječavanju zaraze, zatvorenost za znanstvene argumente; zatvorenost za opravdano pozivanje na savjest...«. Promišljajući s aspekta duhovnosti za švicarki MOVIS, karmelićanin biskup Zdenko Križić je kazao: »Vjera nije laka stvarnost. Vjerovati znači računati uvijek s Bogom, bez obzira kakvo bilo stanje u kojem se nalazimo.«

Vlado Čutura

IMPRESSUM

Izdavač: Župa Uznesenja BDM - Remete
Za izdavača: o. Antonio-Mario Čirko
Adresa uredništva: Česmičkoga 1, 10000 Zagreb
Telefon: 01/4500 500, faks: 01/4580 952
E-adresa: zupa.remete@gmail.com
Glavni urednik: o. Antonio-Mario Čirko
Izvršni urednik: Vlado Čutura

Fotografija na naslovnici: Mala Gospa - procesija
Fotografirali: Šime Lugarov, Marko Dušak, Bernard Čović
PBZ Žiro-račun: HR1423400091510697474
ISSN: 1331-4092
Grafička priprema: Slavica Čutura
Tisak: M-PRINT, Zagreb
Časopis izlazi tri puta godišnje: za Božić, Uskrs i Veliku Gospu

4

**Bogu dati
sklonište, mjesto
pod srcem**

• *Tvoj Sin ne
treba raskošne
palače, dočeke
na trgovima,
rasprodaje po
supermarketima,
rijeke alkohola i
trpeze biranih jela
i slastica...*

o. Krešimir Josip
Bahmec



6

**Umijeće
pripovijedanja
je čuvanje
zajedništva****Potrebna je
ljudska priča...**

• *Čuvalo se
zajedništvo
obitelji i
plemena kroz
pripovijedanje*

prof. dr. sc. Božo
Skoko



10

**Mađarska u obnovi
oltara u Remetama****»Kršćanstvo
je važno jer se
držimo skupa«**

• Državni tajnik
za odnose s
vjerskim i etničkim
zajednicama Soltesz:
»U povijesti nas jako
puno toga povezuje,
ovaj samostan
koji nastanjuju
karmeličani je jako
bitan za sve nas.«



28

Doc. dr. sc. prim. Rok
Čivljak dr. med.

**Profesionalno
poslanje staviti
pod nebesku
zaštitu Blažene
Djevice Marije**

34

Pedagoški savjet - Mladi u digitalnom svijetu

• *Posegni za knjigom i čitaj samo je jedan od projekata, koji
nam govori o važnosti ranog čitanja kao najvažnijeg pokretača
kasnijeg čitalačkog postignuća i poticanja kreativnosti,
spособnosti sporazumijevanja, istraživanja i usvajanja strategija
za rješavanje raznih životnih problema. Tada i kada budu
»odspojeni« s interneta neće reći dosadno mi je, što da radim?*

Jadranka Bizjak Igrec



9 Prebirati u svom srcu
- o. Antonio-Mario Čirko

14 Povijesna procesija s likom Gospe
Remetske

18 Igra je dio kršćanskog života

22 Zajednica Obitelji na Mrežnici

26 UNESCO je izrazio spremnost na
pomoć za stradale u potresu

27 Tri desetljeća intenzivne ljubavi
- Ana Čokor

32 Fučkov jarek - Zlatko Šušnić

33 Procesija povezuje Remete i
Budimpeštu - Zlatko Šušnić

36 Kronologija

41 Hodočašće mladih Zagrebačke
nadbiskupije u Mariju Bistricu

42 Formacija animatora

43 Poziv na kreativne radionice

44 Stranice za školarce

46 Jubilarci

47 Matice

Bogu dati sklonište, mjesto pod srcem

- *Tvoj Sin ne treba raskošne palače, dočke na trgovima, rasprodaje po supermarketima, rijeke alkohola i trpeze biranih jela i slastica... Znamo kako biste da sve to radije pošaljemo gladnoj djeci jer tvoje Dijete, Majko jedina, samo treba nas, treba cijelo naše biće, srce i dušu, tijelo i razum.*



Autor: o. Krešimir
Josip Bahmec

Jesi li znala, Marijo, da si odabrana roditi Kralja? Da ćeš ti, mlada djevojka iz zabačena sela, postati središte svemira, prvi tabernakul koji će

nositi živoga Boga? Jesi li to mogla naslutiti i jesi li, o milosti puna, to uopće mogla dokučiti nakon naviještenja arkanđela Gabrijela? Što si razmišljala i što si osjećala kada je Sin Božji postao u tvom tijelu, jesi li znala da tvoja nevina duša i krhko tijelo čuvaju Stvoritelja svijeta? Kako je tvoje Bezgrešno Srce govorilo Presvetom Srcu tvoga sina da će sve biti dobro, da ti i sveti Josip sve činite kako biste mu našli mjesto gdje će se roditi, da tražite milost ljudskog srca da vas primi, iako nije krenulo kako bi bilo dostojno velikoga Kralja? Što si mu rekla, o Majko tješiteljice, kada ste morali bježati odmah nakon što se rodio u najskromnijem kutku zemlje? Nije li i moj grijeh bio tu, progonio vas tada... sve do križa?

Veselila si se s trudnom rođakinjom Elizabetom kada si joj, također trudna,

došla u posjet i kada je Tvoga Sina koji je rastao pod tvojim srcem, prepoznao Elizabetin nerođeni sin, sveti Ivan Krstitelj, koji je od radosti zaigrao u njoj utrobi, prvi prepoznavši Kralja i Boga.

***Uzalud nam je
zaklinjati se kako
bismo vam sigurno
dali dom svoga
srca i našli najbolje
sklonište samo da
smo bili tamo u
to vrijeme... ako
danas ne znamo
prepoznati vas,
svetu obitelj, u
svakoj potrebitoj
obitelji.***

Ali mi Te nismo prepoznali u Betlehemu naših duša, u strci i brizi za svim i svačim osim za onim najbitnijim: dati Bogu sklonište, mjesto pod srcem, onako kako je bio disao i pod Tvojim srcem. Pokazala si nam, o Presveta Djevice, kako se voli, kako se nosi sveto dijete kroz mnoge nevolje, kako tvoje srce donosi na svijet malenoga Kralja unatoč zatvorenosti svih srdaca svijeta. Nismo Ga prepoznali u malenom, nevinom djetetu, nismo prepoznali Tebe, Majko, niti svetog Josipa, jer

bili ste tako obični, jednostavni i ponizni. A mi nismo bili takvi... zato vas nismo prepoznali, jer tražili smo vas tamo gdje niste bili... tražili smo sebe, a ne vas.

Uzalud nam je zaklinjati se kako bismo vam sigurno dali dom svoga srca i našli najbolje sklonište samo da smo bili tamo u to vrijeme... ako danas ne znamo prepoznati vas, svetu obitelj, u svakoj potre-

bitoj obitelji. U skromnoj ženi, samohran-
noj majci ili ocu koju ne može naći posao
da bi prehranio obitelj, u ostavljenom
djetetu ili pak u obitelji na okupu koja
treba našu pomoć, naše srce. Uzalud nam
je sve ako danas nismo spremni napravi-
ti jaslice u svojoj duši, a od duhovnog ži-
vota napraviti veliko došašće. Ako danas
ne vidimo drugoga, bližnjega u potrebi,
kako ćemo vas prepoznati, Isuse, Marijo
i Josipe... Kako?

Danas, o Majko, putuješ sa svetim Josi-
pom u naš Betlehem, nosite nam veliko-
ga Kralja da se rodi u nama kako bismo
ga donijeli svijetu. Pomozi nam, Majko,
da vas dočekamo najbolje što možemo,

makar skromno, ali puna srca. Tvoj Sin
ne treba raskošne palače, dočke na tr-
govima, rasprodaje po supermarketima,
rijeke alkohola i trpeze biranih jela i sla-
stica... Znamo kako biste da sve to radije
pošaljemo gladnoj djeci jer tvoje Dijete,
Majko jedina, samo treba nas, treba cijelo
naše biće, srce i dušu, tijelo i razum.
Tvoj Sin, Majko Božja, treba nâs potpu-
no. Očekujemo vas, Majko, čekamo tvoga
Sina da se rodi u na nama, da spasi sva-
kog čovjeka, nas sve.... da nitko nikada
više ne bude sam i da uvijek bude Božić,
svima.

Hvala ti, Majko. Hvala, maleni Isuse, što
si se rodio i umro za nas. Mi od sada želi-
mo živjeti za Tebe. Svaki dan.



Remetske jaslice - Jasmina Vranjeković

Umijeće pripovijedanja je
čuvanje zajedništva

Potrebna je ljudska priča...

- *Čuvalo se zajedništvo obitelji i plemena kroz pripovijedanje, stjecali prvi nazori o svijetu koji nas okružuje i dijelila iskustva kako pogreške ne bismo ponavljali na vlastitoj koži. Pričalo se i slušalo, a kasnije i čitalo kroz cijelu ljudsku povijest - iz radoznalosti, potrebe, zabave...*



Autor:
prof. dr. sc. Božo Skoko

Duge zimske večeri nekada su bile idealno vrijeme za obiteljska druženja i pričanje priča. Tada nam pozornost nisu odvlačile televizijske serije, zabavni programi, društvene mreže i virtualne igrice. Naši stariji su bili prepušteni svojoj mašti, sjećanjima i uspomena, rijetkim knjigama i dobrim pripovjedačima. I sigurno im je bilo daleko

zanimljivije, nego danas kad naše obitelji često večeri provedu zadubljeni svatko u svoj ekran, bez puno međusobne komunikacije.

Umijeće pripovijedanja, odnosno pričanja priča, jedna je od najvažnijih i najstarijih ljudskih vještina, ali i potreba. Pričalo se još uz plamen pećinske vatre, dok su jedina pomagala bili grubi pećinski crteži ispisani ugljenom ili kamenom. Prenosile su se uspomene i mudrosti s naraštaja na naraštaj uz svjetlucanje ognjišta... Čuvalo se zajedništvo obitelji i plemena kroz pripovijedanje, stjecali prvi nazori o svijetu koji nas okružuje i dijelila iskustva kako pogreške ne bismo ponavljali na vlastitoj koži. Pričalo se i slušalo, a kasnije i čitalo kroz cijelu ljudsku povijest - iz radoznalosti, potrebe, zabave...

Iako bismo mogli pomisliti kako je pričanje priča prošlost i kako se izgubilo pred video ostvarenjima i digitalnim platformama, to umijeće postaje življe i važnije nego ikada. A dobrog pripovijedanja nema bez čitanja i umijeća naracije, istinskog druženja i fokusiranosti na druge.

U novije doba vještina pričanja dobrih priča ušla je u poslovni svijet, poznata kao metoda storytellinga. Danas je teško zamisliti prodaju nekog proizvoda ili destinacije bez dobre priče. Klasični podaci više nikoga ne zanimaju. Kreativne industrije su zasnovane na dobrim pričama, s kojima se možemo suživjeti. Učinkovito pripovijedanje uključuje duboko razumijevanje ljudskih osjećaja, motivacije i psihologije kako bi se publika istinski pokrenula. Dobar pripovjedač može relativno lako naći svoju publiku, bez obzira je li riječ o motivacijskom direktoru, dobrom analitičaru, piscu za djecu ili stand up komičaru. Načela su slična.

T.J. Walker, jedan od najrazvikanijih svjetskih trenera za javne nastupe i jedan od najprodavanijih autora koji se bave tom tematikom u svojoj knjizi Tajna javnog nastupa bavi se i ključnim pitanjem - što čini najveću razliku između dobrih i prosječnih govornika. Pritom daje prilično jednostavan odgovor - priče! »Odlični predavači pričaju zanimljive, relevantne priče

kako bi potkrijepili svoje poruke i učinili ih pamtljivima, a dosadni govornici iznose apstraktne tvrdnje s puno činjenica i brojeva.« – piše taj stručnjak, dodajući kako je to univerzalna moć dobrih komunikatora, bez obzira jeste li motivacijski govornik, političar, prodavač, propovjednik ili profesor. Dobri govornici, prema njemu, ne dolaze do srca i uma svoje publike zato što imaju savršenu prezentaciju, što su satima pred ogledalom vježbali govor ili zato što imaju istreniran milozvučan glas. Dapače, oni mogu i odstupati od pravila savršene prezentacije, ali će publika zapamtiti njihove poruke zbog upečatljivih priča koje su ispričali. Zato su odlični govornici ponajprije vrsni skupljači priča i izvrsni pripovjedači, zaključuje Walker. To ih čini drugačijima, jer svatko od nas, uz malo truda, može složiti atraktivnu prezentaciju, uvježbati štosan početak, razbiti tremu, te reći ono što ćete govoriti, to lijepo iznijeti i na kraju ponoviti ukratko to što ste im rekli (što je osnova svih dobrih treninga). Međutim, oni kao pamtljive argumente svojim tezama i porukama pričaju iskrena iskustva koja su doživjeli i s kojima imaju emotivnu povezanost, a koje njihovu publiku zanimaju te koja mogu biti relevantna za određenu poruku koju žele priopćiti. To onda postaju središnje točke njihova nastupa, jer ih publika uspije zapamtiti. Walker napominje kako dobre priče ne podrazumijevaju mudrost i kreativnost pisaca govora, memorijsko naprezanje i književni talent. Dapače, najbolje priče ne zahtijevaju ni mrvicu kreativnosti, ni teškog rada, već samo zahtijevaju oživljavanje iskustva koje smo imali i stavljanja u kontekst koji bi mogao biti koristan, relevantan i zanimljiv drugima. No, pričanje priča nije važno samo onima koji žele postati dobri govornici, već i svima nama kako bismo uspjeli u svojim poslovima, ali i životu.

I papa Franjo je prošle godine pisao o važnosti pričanja priča. Svoju poruku za 54. Svjetski dan sredstava društvenog priopćavanja objavljenju početkom 2020. naslovio je: »Da možeš pripovijedati svome sinu i svome unuku« (Izl 10,2) Život postaje priča. Sveti Otac je poruku posvećenu medijima posvetio baš važnosti pripovijedanja naglasivši da – ako se ne želimo izgubiti na

svome putu, moramo udisati dah istine sadržane u dobrim pričama. »Usred konfuzije glasova i poruka kojima smo obasuti sa svih strana potrebna nam je ljudska priča koja govori o nama i ljepoti koja prebiva u nama; priča koja svijet i ono što se u njemu zbiva zna gledati s pogledom punim nježnošću; priča koja nam može reći da smo dio tkanja života; priča koja otkriva isprepletene niti kojima smo povezani jedni s drugima.« – piše *moralni autoritet globalnog svijeta*. Papa dodaje kako je čovjek biće koje pripovijeda, a priče utječu na njega još od malih nogu pa čak i kad toga nismo svjesni: »Priče ostavljaju trag na nama, oblikuju naša uvjerenja i naše ponašanje. One nam mogu pomoći da razumijemo i kažemo tko smo. (...) Uranjajući u priče možemo pronaći razloge da se junački nosimo sa životnim izazovima. Čovjek je pripovjedač zato što je biće u nastajanju, koje sebe otkriva i obogaćuje u tkanjima dana svojega života...«. Papa pritom jasno upozorava kako sve priče nisu dobre i kako često padamo u iskušenja da prenosimo i širimo priče prepune tračeva i kleveta, nasilja i neistina... Takve priče su kratkog vijeka, dok dobre priče nadilaze granice prostora i vremena, aktualne su stoljećima jer hrane život. Zato na sve zaziva mudrosti kako bismo mogli »prigriliti i stvarati lijepe, istinite i dobre priče«, te hrabrosti da »odbacimo lažne i zle priče«. A kad papa govori o važnosti pričanja priča on ima sjajan uzor. Isus Krist je bio jedan od najvećih komunikatora koji su ikada hodali zemljom, a govorio je jako slikovito kroz prispodobu i priče. Jedna od njih, ona o rasipnome sinu, koja je inspirirala tolike umjetnike kroz povijest, pravo je književno remek djelo. O komunikaciji utemeljitelja svjetskih religija, koji su također pričali priče, dr. fra Iko Skoko napisao je sjajnu knjigu. Na koncu i Biblija je priča nad pričama, u kojoj su ispričane tolike sudbine, opisani događaji, narodi i pojedinci. I danas su na top ljestvicama najprodavanijih knjiga dobre priče. A one nisu nužno vezane samo uz književnost, već i publicistiku, pa čak i znanost.

Od malih nogu sam volio priče i divio se dobrim pripovjedačima. Jedni su bili dobri pisci pripovijetki, a drugi su samo lijepo kazivali priče. S jedne strane, bila su to velika imena dječje književnosti, koja me uvijek vraćaju u bezbrižnost djetinjstva, poput Hansa Christiana Andersena, Ivane Brlić Mažuranić ili Branka Ćopića, a s druge – oni koji su nam uživo pričali, poput baka i djedova, roditelja i susjeda i obasipali nas zgodama i nezgodama, mitovima i legendama, ali i svojim životnim iskustvima. Neki od tih pripovjedača, čijih se priča i danas sjećam, nisu imali puno škole, ni pročitanih književnih djela, ali su imali moć pamćenja i kazivanja. Njihovo veliko životno iskustvo, zanimljivost vremena i (ne)prilika u kojima su živjeli i pitak pripovjedački stil tjerali su nas da sve što čujemo upijamo i pamtimo. U njihovim pričama su bila skrivena davno minula vremena i običaji, čuvala su toplinu dugih zimskih noći, govorile su o okrutnosti borbe za život na škrtoj zemlji, o lukavosti, ali i dobroti naših ljudi... Njihove su priče bili spomenici davno zaboravljenim ljudskim veličinama, podvizima i ostvarenjima, junaštvima i vrlinama. Po-

nekad smo im se smijali onako od srca, ponekad znali i suzu pustiti, a nekada se zbog njih bojali navečer zaspiti. Ali najuvjerljivije i najautentičnije su bile one priče koje je pričao sam život, a koje je pripovjedač zapamtio i širio dalje ili je s nama podijelio djelić svojih osobnih iskustava.

Vrijeme u kojem živimo leti prebrzo, sadašnjost je sve kraća, novi događaji i iskustva istiskuju stare uspomene, a sve ono što je bilo i jest lako pada u zaborav pod najezdom mnoštva novih informacija koje nas salijeću iz minute u minutu. Da bismo ih pamtili i prenosili moramo ih pretvarati u pamtljive priče. Iako dvije trećine svoga vremena provedemo pričajući drugima neki oblik priče, biti dobar pripovjedač ipak nije lako. To je oduvijek bio spoj urođenog talenta, stečenog umijeća i istančanog osjećaja za ljude i vrijeme u kojem živimo. Kao što je veliki Antun Branko Šimić pisao o pjesnicima (»Pjesnici su čuđenje u svijetu/ Oni idu zemljom i njihove oči / velike i nijeme rastu pored stvari / Naslonivši uho / na ćutanje što ih okružuje i muči / pjesnici su vječno treptanje u svijetu«) tako bismo mogli govoriti i o pripovjedačima. Oni u svakodnevnom i naizgled običnom pronalaze trajnu mudrost. Oni zamjećuju ono što običnim smrtnicima promiče i gubi se u običnosti. Oni imaju istančan osjećaj za slike, ljude, prirodu... Oni otkrivaju skriveno, prepoznaju važno i onda sve to uspijevaju transformirati u privlačnu, poučnu i atraktivnu poruku... Oni dijele svoja iskustva i čine ih korisnima za druge.

»Napisao sam roman zato što me je spopala takva želja. Vjerujem da je to dovoljan razlog da se otpočne sa pripovijedaњem. Čovjek je po svojoj prirodi životinja pričalica.« – napisao je slavni talijanski književnik Umberto Eco u svome kultnom

romanu »Ime ruže«.Ta potreba da se ispriča priča, prati nas kroz cijelu povijest, a zahvaljujući njoj danas »razgovaramo« s davno minulim ljudima i vremenima. Možda je najslikovitije opisao tu moć pisane riječi i čar doticaja s knjigama i mudrostima generacija veliki renesansni filozof, književnik i političar Niccolo Machiavelli: »Kad padne večer, vraćam se kući i ulazim u radnu sobu: već sa vrata svlačim sa sebe onu svakidašnju odjeću, punu blata i kala, i ogrčem se plaštem dostojanstvenim kralja i njegova dvora; kad se tako dolično odjenem, odlazim u dnevne dvore drevnih ljudi, tu se, ljubazno dočekan, hranim onom hranom, koja je jedina moja i za koju sam se rodio; tu se ja slobodno razgovaram s njima, pitam ih za razloge njihovih djela.«

Pričanje priča kod nas ima i pomalo posprdnno značenje jer ga često poistovjećujemo s prodavanjem magle. Sjetimo se koliko puta smo nekome rekli – Ma nemoj mi prodavati priču! No, vrijeme je da priče i njihovo kazivanje shvatimo uistinu ozbiljno, i da one budu što je moguće više istinite. I za početak, u našim obiteljima u ovo (pred) božićno vrijeme, ugasimo na trenutak televiziju i Internet i počnimo pripovijedati. To će naša djeca pamtili i rado će se sjećati tako provedenih zajedničkih trenutaka.



Bakina božićna priča

Prebirati u svome srcu

- *Papa Benedikt XVI. pisati će kako u naše moderno doba nedostaje ovog duha sjećanja.*



alazimo se u Božićnome ozračju. Godina 2021. polako se približava svome kraju. Potrebno je zato pogledati u svoje srce i vidjeti događaje koji su iza nas. Neki su bili lijepi, neki malo manje lijepi. Možda smo doživjeli neki uspjeh ili pak neuspjeh. Također opet smo zajedno prošli iskustvo prisutnosti koronavirusa i još uvijek osjećamo posljedice potresa, ali osnažila nas je sve povijesna procesija sa likom Gospe remetske ulicama oko svetišta...

Zato je važno znati stati i poput Marije prebirati u svome srcu. Papa Benedikt XVI. pisati će kako u naše moderno doba nedostaje ovog duha sjećanja. Kako bismo čuli i primili Božju Riječ, kako bismo mogli promišljati o njoj u našem srcu poput Blažene Majke, moramo naučiti kako se prisjećati. Moramo naučiti kako kontemplativno sjesti s Božjom Riječi ostavljajući po strani naše dnevne obveze i brige. U modernim vremenima to znači ugasiti mobitele, računala i ostale tehnološke uređaje i moliti na mjestu udaljenom od njih. Prisutnost tehnoloških uređaja drži nas podalje od toga da budemo istinski otvoreni Božjoj Riječi zato jer nas oni lako ometu.

Marija nas uči koliko je nužno pronaći u danu trenutke za sabranost u tišini i razmišljati o onome što nas je Gospodin poučio, o tome kako je prisutan i djeluje u našem životu. Tišina nam omogućava čuti Božju Riječ unutar naših srca. Marija je uzor primanja Božje Riječi u tišini. Čitajući

evanđelje vidimo kako je Marija sve događaje prebirale u svome srcu. Tako je Božja riječ upućena preko arkandela Gabriela. On nju pozdravlja, a ona stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. Marija ulazi u svoju nutrinu i prebire.

Također pastiri su nakon Isusova rođenja pohitali, te pronašli Mariju, Josipa i novorođenčce gdje leži u jaslama. Isprispovijedali su sve što im je bilo rečeno o djetetu. Svi su se divili tome što su pastiri pripovijedali. I ovdje čitamo kako Marija u sebi pohranjivale sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu.

Sjećamo se i događaja kada dvanaestogodišnji Isus ide s Marijom i Josipom u Jeruzalem i kada su ga izgubili, te odgovor koji im je Isus rekao: »Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?«

Kada prebiremo sve događaje tada nam Bog progovara. Zato prebiranje srca uključuje i molitvu. Bog čovjeku progovara u tišini srca, blago, a ne silovito. Marija je zato uvijek imala mir srca. Bog je uvijek prisutan, a ponajviše u tišini kada nam se čini da je daleko. Trebamo naučiti njegovati tišinu unutar samih sebe tako da možemo znati kada je Bog tu, čak i kad je tih. Trebamo slušati, čak i onda kada se čini, zbog Njegovog šutnje, da nam je potpuno dalek, kako će reći jedan autor.



Autor:
o. Antonio-Mario
Čirko

Mađarska u obnovi oltara u Remetama

»Kršćanstvo je važno jer se držimo skupa«



Miklos Soltesz

- *Državni tajnik za odnose s vjerskim i etničkim zajednicama Soltesz između ostaloga je istaknuo: »U povijesti nas jako puno toga povezuje, ovaj samostan koji nastanjuju karmelićani je jako bitan za sve nas.«*





Upravitelj svetišta Najvjernije Majke Odvjetnice Hrvatske i remetski župnik o. dr. Antonio-Mario Čirko u Remetama je u četvrtak 2. prosinca primio državnog tajnika Mađarske Republike za odnose s vjerskim i etničkim zajednicama Miklosa Soltesza. Na želju mađarske Vlade i susretljivost u pomoći za stradale objekte u obnovi, mađarski državni tajnik Soltesz i upravitelj svetišta o. Čirko potpisali su ugovor o obnovi u potresu oštećenoga glavnog oltara u remetskom svetištu. Uz državnoga tajnika Soltesza, delegaciju mađarskih prijatelja i donatora predvodio je veleposlanik Csaba Demcsák, a s druge domaćinske strane uz domaćine karmelićane svoj potpis u provedbi obnove stavila je ravnateljica Hrvatskoga restauratorskog zavoda Tajana Pleše. Državni tajnik za odnose s vjerskim i etničkim zajednicama Soltesz između ostalog je istaknuo: »U povijesti nas jako puno toga povezuje, ovaj samostan koji nastanjuju karmelićani je jako bitan za sve nas. Nama Mađarima je u duhovnom smislu važno da se obnovi ova crkva i ovaj oltar, to je pogotovo važno kada vidimo koliko napada

se događa na kršćane širom svijeta, kako fizički napadaju kršćane i u Africi i na Bliskom Istoku, a nas napadaju duhovno i ideološki i zato je važno da se mi Mađari i Hrvati i ostali narodi gdje je kršćanstvo još važno držimo skupa. Bilo je potpuno jasno da kada se našim prijateljima Hrvatima dogodio ovaj niz tragedija da ćemo pomoći.« Ističući važnost sudjelovanja u pomoći za obnovu te zahvalnost prijateljskom narodu predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gudan istaknuo je da je nakon potresa na Banovini, koju su posjetili odmah prvoga tjedna u siječnju, dogovoreno da će mađarska vlada graditi novu crkvu u Žažini i osnovnu školu u Petrinji. Tom prilikom dogovorili su također da će hrvatska zajednica u Mađarskoj prikupiti sredstva za obnovu petrinjske Glazbene škole te da će Hrvatska državna samouprava pozvati stotinu djece na otok Pag u svoje odmara-lište, što je i učinjeno. Nadalje je istaknuo: »Hrvatska zajednica u Mađarskoj rado se odazvala, a mađarska vlada je odobrila novčana sredstva i vjerujem da ćemo prema svojim mogućnostima pomoći da se i crkva, samostan i oltar obnove.«



• *Potres koji je tijekom 2020. dva puta pogodio Zagreb nanio je goleme štete na svemu, pa tako i na kulturnom dobru. Sve što se čini, čini se s ciljem da se ta baština obnovi i stoga smo zahvalni što je Mađarska prepoznala potrebu obnove kulturne baštine i što je s Hrvatskim restauratorskim zavodom potpisala ugovor čime će se, uz sredstva Ministarstva kulture i medija, znatno ubrzati radovi na glavnom oltaru crkve u Remetama.*



Župnik i upravitelj svetišta u Remetama o. Čirko kazao je da je nakon potresa koji su pogodili Zagreb svetište u Remetama jako oštećeno, a jedan od najoštećenijih dijelova crkve je oltar Majke Božje Remetske. Jedno vrijeme oltar je bio u vrlo lošem stanju i prijetilo mu je urušavanje pa su najkritičniji dijelovi oltara skinuti, među njima i kip Majke Božje Remetske, koji je pohranjen na sigurno. S kipom je na Malu Gospu ove godine održana velika procesija župom Remete u kojoj je sudjelovalo oko 10 000 vjernika i koja je bila simboličan početak obnove. »Isto tako«, naglasio je župnik o. Čirko »U Remetama prvo slijedi konstruktivna, a onda cjelokupna obnova, a karmelićani se nadaju da bi oltar mogao biti obnovljen za godinu i pol dana.« Ravnateljica Hrvatskoga restauratorskog zavoda Tajana Pleše, čiji će djelatnici obnavljati oltar, istaknula je da su općenito konzervatorsko-restauratorski radovi uvijek veliki izazov, a pogotovo oni koji se rade nakon što su umjetnine evakuirane uslijed ovako velikih katastrofa. Potres koji je tijekom 2020. dva puta pogodio Zagreb nanio je goleme štete na svemu, pa tako i na kulturnom dobru. Sve što se čini, čini

se s ciljem da se ta baština obnovi i stoga smo zahvalni što je Mađarska prepoznala potrebu obnove kulturne baštine i što je s Hrvatskim restauratorskim zavodom potpisala ugovor čime će se, uz sredstva Ministarstva kulture i medija, znatno ubrzati radovi na glavnom oltaru crkve u Remetama.

Poslije protokolarnog dijela, delegacija je obišla crkvu u svetištu koja je oštećena, te zajednički se pomolila zagovoru Najvjer-nije Majke. Upravitelj svetišta Majke Božje Remetske upoznao je prisutne, da je u nemogućnosti okupljanja vjernika u crkvi, na južnom dijelu gdje se nalazi vanjski oltar podignut šator s grijanjem koji može okupiti više stotina vjernika uz poštivanje svih epidemioloških mjera.

(V.Č.)

Fotografije: Bernard Čović





Povijesna procesija s likom Gospe Remetske

Početak istinske obnove

U životu su uvijek potrebne obnove. Neka zgrada može biti prekrasno uređena, privlačna za oči, ali nakon nekog vremena, ako ju se ne obnavlja biva zapuštena i polako počinje propadati. Tako je i s čovjekovom nutrinom i duhovnim životom. Ako ne radi na sebi, ne obnavlja je djelima ljubavi, sakramentalnim životom i ostalim, polako se nakupljaju negativne misli, nezadovoljstva, osuđivanja, manjak ljubavi...

Nekada nastanu i razne nepredviđene nepogode. Neka građevina može biti oštećena potresom, te prijeti urušavanjem. Tako i čovjek isto može biti teško duhovno ranjen radi nekih životnih situacija i križeva, te prijeti da mu se njegov duhovni život uruši. U ovo vrijeme potresa i pandemije nekako se sve spojilo. Mnoge su građevine oštećene, ali i mnoge osobe ranjene. Potrebno je obnavljati, vratiti sklad vanjštine i nutrine. U tom smislu upravo obnova remetskog svetišta koje je teško oštećeno potresom simbolizira i želju za duhovnom obnovom. Na Malu Gospu 8. rujna kada je nakon više od 80 godina bila povijesna svečana procesija s likom Gospe Remetske – Zagovornice Hrvatske i Ljekarnice nebeske, mnoštvo vjernika koji su zajedno s Remetskom Gospom hodali ulicama oko svetišta s upaljenim svijećama, toliko dostojanstveno, u molitvi, pjesmom i predanju, tada se prepoznao početak istinske obnove. Lik Majke Božje Remetske je nakon Male Gospe pothranjen na drugo mjesto izvan crkve radi konstruktivne obnove, ali je i dalje prisutan među nama po želji da nasljedujemo Marijin život.





Emanuel u našoj ljudskoj krhkosti

»Siguran sam da večeras nitko neće biti ravnodušan, netko zbog jedinstvenosti događaja, netko zbog zahvale ili molbe, netko zbog ponosa ili nade. Hodat ćemo u pjesmi i molitvi s dragim nam likom koji je nadahnjivao kršćanske vjernike da svjedoče Kristovu ljubav naraštajima pred kojima osjećamo poniznu zahvalnost, pred likom u kojem ćemo prepoznati Isusove riječi 'Evo ti Majke' ili ćemo uputiti molitvu 'Pogledaj na nas, na naše živote i potrebe'. Ipak, dok Marija prolazi pored domova, ne govorimo samo o Njoj, govorimo o sebi, da smo Crkva, da smo Kristovo tijelo po kojem drugi mogu prepoznati Boga, Onoga koji je s nama, Emanuela, u našoj ljudskoj krhkosti. Jer Kristov i Marijin lik najljepše odražavaju upravo oni ljudi koji su prožeti euharistijom. Crkva koja živi snagom duha i donosi Marijin osmijeh kao lijek svim ljudskim ranama.«

(dio homilije mons. Ivana Šaška, pomoćnog biskupa zagrebačkog)



Simbol ove ranjene crkve je zapravo simbol svakoga od nas

»Marija nas uvijek okuplja i povezuje. Ona nam je uvijek putokaz prema Isusu. I naše remetsko svetište već stoljećima donosi Božju blizinu i Marijin zagovor. Ova crkva stradala je u potresu i kao što će reći statičari da je uistinu čudo da se nije urušila. I simbol ove ranjene crkve je zapravo simbol svakoga od nas koji je ranjen svim ovim situacijama kojima smo svjedoci. No Bog obnavlja. I ovo svetište će se uskoro početi obnavljati, te će u listopadu biti zatvoreno na neodređeno vrijeme. Radovi su već počeli 23. kolovoza na glavnom oltaru Majke Božje Remetske. A osobito emotivni trenutak bio je skidanje lika Gospe remetske – Zagovornice Hrvatske koji je pohranjen na čuvanje na sigurno, a umjesto nje je stavljena fotografija Gospe Remetske. No, upravo na ovaj današnji dan biti će još jednom svečano ponovno izložena, te velikom procesijom ispraćena...«

(iz pozdrava na kraju mise na Malu Gospu prije početka svečane procesije: o. Antonio-Mario Čirko, župnik i upravitelj svetišta)





Budemo odsjaj Božjega lica

»Zastali smo ovdje da bismo se sjetili da smo stvoreni na Božju sliku i da nam je Gospodin podario ljepotu neba koju nosimo. Krista smo zaodjenuli i gledamo Marijin lik, ojačani u pozivu da mi u svijetu odražavamo Kristov lik i prenosimo Marijin osmijeh Neba zemlji. Molimo i sada, kao što smo molili i na ulicama iznad našega glavnog grada, za sve one koji ne vide Božju prisutnost u svome životu, da im mi budemo odsjaj Božjega lica po dostojanstvu koje nam je dano.«
(završna misao na kraju svečane procesije – mons. Ivana Šaška, pomoćnog biskupa zagrebačkog)





Igra je dio kršćanskog života

Autor: Krešo Šušnić

Nedjelju 12. rujna održan je župni malonogometni turnir čiji je smisao župno prijateljstvo i obiteljsko druženje. Nakon nedjeljne mise započele su utakmice gdje su mogli sudjelovati igrači stariji od trideset godina. Sudjelovalo je pet ekipa: Sv. Terezija Avilska - Čret, Obiteljska zajednica Župe Remete, Lješnjakovec, Advocata Croatiae i po prvi puta uz veliko zadovoljstvo na turniru nastupila je i ekipa Sv. Mihael iz župe Gračani, te smo time nastavili naše međusobno zajedništvo povodom jubilarnih 130 godina hodočašća na Mariju Bistricu. Odigrana je i dječja revijalna utakmica koja je okupila velik broj malih nogometaša čija je utakmica bila uzbudljiva do samoga kraja velikim navijanjem i uzbuđenjem. Po završetku turnira župnik o. Antonio-Mario dodijelio je zahvalnice za sudjelovanje svim sudionicima. Nakon kratkog blagoslova u župnom dvorištu priređena je zajednička večera za sve sudionike turnira, te još jedno lijepo druženje i zajedništvo.

Nogometni turnir priredila je župna Obiteljska zajednica putem svojih angažiranih laika kojima nastoji ne samo okupiti vjernike svih uzrasta, nego dati do znanja da je zajedništvo i u igri i za stolom dio kršćanskoga života kao što je bilo i u proštenjima koja su prethodila sportskom događaju u župi. Zahvala ide svima koji su uložili trud i time omogućili da turnir i obiteljsko druženje prođe u duhu zajedništva i međusobne povezanosti do ponovnog druženja i slijedeće godine.







»Da naše zajedništvo u Kristu bude svjetlo u našoj župi i svuda gdje idemo i gdje djelujemo«

- *»Svake nedjelje nakon mise u 9 sati sastajemo se ispred Duhovnoga centra na kavi i druženju. Sve ljude dobre volje pozivamo od srca na naše susrete četvrtkom i na naša nedjeljna druženja«*

Zajednica obitelji župe Remete i ove se godine, već tradicionalno, uputila na zajednički duhovno-rekreativni izlet na Mrežnicu. Taj događaj od posebne je važnosti za obitelji naše župe jer predstavlja jedinstvenu priliku da se okupimo jednom godišnje te da gradimo međusobno zajedništvo i produbljujemo svoj odnos s Bogom u prekrasnoj prirodi nedaleko od Karlovca. Tako smo se ove godine 15. listopada na blagdan svete Terezije Avilske, u poslijepodnevnom satima svi zajedno uputili »na Mrežnicu«. U kasnim večernjim satima okupili smo se svi, nešto više od četrdeset duša, i rasporedili u četiri prekrasne drvene kućice u šumi, u osami, pored rijeke. Naš susret trajao je do nedjelje 17. listopada, a Bog nam je taj vikend podario prekrasno jesensko vrijeme. U subotu ujutro započeli smo s molitvom i kratkim predavanjem. Kroz molitvu i predavanja promišljali smo o tome što je zapravo molitva – je li ona nešto što mi Bogu dajemo ili odnos ljubavi u kojem Bog dolazi nama prvi u susret? Molitva je upravo odnos ljubavi u kojem je na prvome mjestu ono što Bog čini jer je on prvi koji me ljubi. Moliti znači povjerovati toj Božjoj ljubavi, otvoriti Mu srce i dopustiti da budem ljubljen/a. Molili smo i razmatrali i u poslijepodnevnom



satima toga subotnjega dana, ali i ujutro u nedjelju.

Središte naših susreta bila je i uvijek će biti – euharistija. Ona je bila središte našeg dana, tako da smo slavili Kristovu žrtvu ljubavi uvijek oko podneva. U subotu u prostoru gdje smo boravili, kod kućica, a u nedjelju smo imali posebnu radost slaviti misu u prirodi. U prirodi, pored rijeke, uz žubor slapova i svečanu zlatnu boju jeseni, zajedno sa svim stvorenjem uzdigli smo svoja srca Stvoritelju. Bio je to poseban događaj koji je u svima ostavio poseban trag. Nakon ove mise i svečanog završnog ručka (prekrasan roštilj), došlo je vrijeme da našu kratku duhovnu obnovu, naš duhovno-rekreativni susret u kojem smo se zbližili jedni s drugima i s Bogom, privedemo svome kraju te se uputimo u svakodnevnicu – noseći predivne živopisne uspomene. Ono što je ovaj susret učinilo doista posebnim i ispunjenim jest ozračje zajedništva i Božje prisutnosti. Zajednica obitelji okuplja na susrete sve obitelji dobre volje, roditelje i djecu, koji žele jedni drugima biti potpora na putu prema Bogu, ali i potpora u svakodnevnim životnim situacijama. Biti dionik Zajednice obitelji, znači biti dio naše velike župne obitelji – na konkretan i prekrasan način. Upravo to zajedništvo i obiteljski duh osjetio se i na ovome susretu. Nije bilo važno tko pripada kojoj obitelji – svi smo jedni drugima brat, sestra, prija-





telj, onaj/ona koja čuva djecu i igra se s njima itd. Svima bijasmo i jesmo sve, da naše zajedništvo u Kristu bude svjetlo u našoj župi i svuda gdje idemo i gdje djelujemo. Neka ovaj izvještaj bude svima u župi na poticaj da se priključe i postanu radosni sudionici ovog zajedništva. Neka cijela župa i sve obitelji u njoj postanu, kroz konkretno i vidljivo zajedništvo, jedna velika duhovna obitelj.

U tom smislu, Zajednica obitelji održava svoje susrete redovito svakoga četvrtka, oko 19,45 sati u kapelici Duhovnoga centra (preko puta samostana) nakon večernje svete mise i klanjanja u župnoj crkvi. Susreti četvrtkom posvećeni su katehezama (ove godine o molitvi) i zajedničkim razmatranjima nad Svetim pismom (vođeno razmatranje, *Lectio divina*). Također, svake nedjelje nakon mise u 9 sati sastajemo se ispred Duhovnoga centra na kavi i druženju. Sve ljude dobre volje pozivamo od srca na naše susrete četvrtkom i na naša nedjeljna druženja.





POSTAVLJENA SEIZMIČKA OPREMA U SVETIŠTU MAJKE BOŽJE REMETSKE ZA RANO OTKRIVANJE POTRESA

UNESCO je izrazio spremnost na pomoć za stradale u potresu

Aremetskom svetištu 27. listopada postavljena je seizmička oprema za rano otkrivanje potresa. Naime, Ministarstvo kulture i medija u dogovoru sa stručnjacima odabralo je nekoliko zaštićenih spomenika kulture i zgrada bolnica za tu donaciju. Od njih sedam odabrano je i ovo drevno svetište koje je teško stradalo u potresu. Ugledne goste primio je o. Nikola Grizelj, zamjenik priora karmelskog samostana. To su slijedeći: direktor tvrtke Challenge Co., Ltd Kazuo Sasaki, potom veleposlanica Japana u Hrvatskoj, Misako Kaji, te predstavnici Ministarstva kulture i medija (Rut Carek i Bruno Diklić), Ministarstva unutarnjih poslova (Nina Mrkoč, Sanda Milošević i Marijan Domović), te predstavnik Seizmološke službe, Geofizičkog odsjeka, Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (Tomislav Fiket). Kako je došlo do ovoga važnoga događaja? Naime, Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO i Ministarstvo kulture i medija nakon razornih potresa koji su pogodili Republiku Hrvatsku u ožujku i prosincu prošle godine uspostavilo je protokole za hitnu zaštitu koji su bili popraćeni podrškom međunarodnih

partnera. Zbog dugogodišnje dobre suradnje s Hrvatskom, UNESCO je izrazio spremnost na pomoć za stradale u potresu te ponudio potporu za obnovu oštećene kulturne baštine i pružio financijsku potporu putem UNESCO-ovog Hitnog fonda.

UNESCO već dugi niz godina pokriva velik dio projekata vezanih uz prirodne i društvene znanosti, zaštitu prirodne i kulturne baštine, kao i dio koji se tiče prevencije prirodnih katastrofa te surađuje s mnogim javno-privatnim partnerima. Jedan od tih partnera je i japanska tvrtka Challenge Co., Ltd. koja se bavi izradom posebnih uređaja EQguard za rano javljanje i upozoravanje na potres.

Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO i Ministarstvo kulture i medija osiguralo je donaciju opreme za potresom pogođena područja i područja veće seizmičke aktivnosti u Hrvatskoj u suradnji s UNESCO-om, Veleposlanstvom Japana u Republici Hrvatskoj i UNESCO-ovim partnerom g. Kazuoom Sasakiom, direktorom tvrtke Challenge Co., Ltd.

Oprema EQguard je visoko sofisticirana i prema informacijama koje imamo ona čak neko vrijeme prije samog dolaska potresa upozorava i može pomoći pri evakuaciji. Budući da je sam uređaj malih dimenzija, ne zauzima puno prostora. Tvrtka je donirala uređaje Vladi Republike Hrvatske bez ikakvih troškova, kao ni naknadnih troškova instalacije i održavanja.



Tri desetljeća intenzivne ljubavi

Autorica: Ana Čokor



vo je moja priča, iz moje perspektive. Ne želim pričati o statistici, o broju ljudi koji su prošli kroz Caritas donirajući pomoć, o tonama hrane koje smo podijelili, o tonama robe koja se odnijela, o namještaju i ostalom. Želim pričati svoju priču po sjećanju. Ljeto je 1991. godine, nalazim se u bolnici u Velom Lošinj, gledam na TV-u kako počinje rat. Prekidam liječenje i vraćam se u Zagreb. Firma u kojoj sam radila otišla je u stečaj a radila sam u kadrovskoj službi, dakle imala sam puno iskustva radeći s ljudima. Javila sam se ondašnjem župniku o. Josipu Oreškoviću stavljajući svoje znanje i vrijeme na raspolaganje za svoju domovinu. Nije prošlo par dana o. Josip me pozvao i zamolio ako bi se prihvatila rada. Pristala sam. Počela sam raditi u starom župnom uredu (današnja ispovjedaonica). Ljudi su počeli pristizati. Župljani su počeli sami donositi pomoć. Posla je nažalost bilo sve više. Karmelićani mi dodjeljuju pomoć brata Zdravka Kucelja (nažalost preminulog od mine), zatim našeg brata Nikolu Kuruca. Onda provincija osniva Caritas pod vodstvom o. Jakova Mamića i tako to kreće. Ne želim spominjati ostala imena jer bi nekoga možda slučajno izostavila a bilo je dosta ljudi koji su pomagali u Caritasu. Naročito mladi koji su uvijek bili na usluzi za istovar i za sve drugo što je bilo potrebno. U ratno doba bili smo najbolji Caritas u Zagrebu, dobivali smo puno pomoći izvana i Bogu hvala imali smo što dijeliti. Radili smo sva-



ki dan i to cijeli, nesebično dijelili sve što smo imali. Uvijek smo imali razumijevanja za sve koji su došli i nitko nije otišao praznih ruku. Danas radimo jedanput mjesečno dijeleći ono što imamo zahvaljujući vašoj dobroti. Dakle, 30 godina je proletjelo, ja sam još tu i dalje radim s ljubavlju i nije mi teško. Ne mogu si zamisliti da odem a da ne pomognem. Taj dio života ostavio je u meni veliki trag dobrote. Zapamtite; ljubav treba dijeliti da bi se sam mogao bolje osjećati. Radeći s drugima ispunjavaš si dušu i srce, nosiš doma svakojake uspomene i nije mi žao ni jednog trenutka koje sam poklonila Caritasu, a poklonila sam 30 godina radeći onako kako sam najbolje znala. Od srca zahvaljujem svim suradnicima koji su radili sa mnom makar i jedan dan u ovih 30 godina.



Doc. dr. sc. prim. Rok Čivljak dr. med.

Profesionalno poslanje staviti pod nebesku zaštitu Blažene Djevice Marije

- *»Mi zdravstveni djelatnici dio svojih blagdana ponovno ćemo posvetiti i svojim bolesnicima te u brizi za njih svjedočiti svoje kršćansko poslanje«*

Hrvatsko katoličko liječničko društvo jedno je od najstarijih katoličkih društava koje djeluje u krilu Katoličke Crkve. Prošlo je trideset godina od njegova osnutka. Na čelu Društva je doc. dr. sc. prim. Rok Čivljak, dr. med. Povod razgovora je poveznica s »Ljekarnicom nebeskom«, jer u svemu je pristup s katoličkih stavova. Doc. dr. sc. prim. Rok Čivljak, dr. medicine djeluje na Katedri za infektologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, radi u Klinici za infektivne bolesti »Dr. Fran Mihaljević« u Zagrebu, najprije u Zavodu za HIV/AIDS i infekcije u imu-

nokompromitiranih, a od 2010. u Zavodu za akutne respiratorne infekcije. Specijalistički ispit iz infektologije položio je 2003., a od 2013. ima status specijalista pedijatrijske infektologije u čemu mu je dodijeljen naziv primarijusa. Uže područje interesa su mu infektivne bolesti dišnog sustava, infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi, infekcije u imunokompromitiranih bolesnika, prevencija infektivnih bolesti te upravljanje primjenom antimikrobnih lijekova. Usavršavao se u Rimu (Istituto Nazionale per le Malattie Infettive Lazzaro Spallanzani), Londonu (Imperial College London) i Barceloni (Istituto Clínico del Tórax, Hospital Clínico de Barcelona). Suradnik je više međunarodnih znanstvenih projekata. Član je Povjerenstva za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija Ministarstva zdravstva, Europske grupe za respiratorne infekcije u jedinicama intenzivnog liječenja (ENIRRI), Radne grupe za infekcije u putnika i migranata pri Europskom društvu za kliničku mikrobiologiju i infektologiju (ESGITM) te dopredsjednik Hrvatskog društva za biosigurnost i biozaštitu HLZ-a. Autor je više desetaka znanstvenih radova, koautor poglavlja u knjigama i udžbenicima, predavač na brojnim domaćim i međunarodnim kongresima i tečajevima.

– **Trideset godina je Hrvatskoga katoličkoga liječničkog društva. Kratki opis nastanka i današnjega djelovanja? Doc. prim. dr. Rok Čivljak:** Hrvatsko katoličko liječničko društvo (HKLD) osnovano je **16. veljače 1991.** godine u Samostanu otaca Isusovaca u Zagrebu, u dvorani koja danas nosi ime p. Ante Gabrića. Dogodilo se to vremenu osamostaljenja Republike Hrvatske, kao i nacionalne ugroze te početka Domovinskog rata, kada su se udarali temelji nove države i novoga društva u kojemu su zdravstveni djelatnici težili svoje profesionalno poslanje staviti pod nebesku zaštitu Blažene Djevice Marije, koja se štuje kao Zdravlje bolesnih, te zagovor svetoga Luke Evanđelista, zaštitnika liječnika. Kao vjerska organizacija u krilu Katoličke crkve, aliistručna udruga registrirana pri Ministarstvu pravosuđa RH, HKLD je počeo okupljati doktore medicine, doktore dentalne medicine, magistre farmacije,

magistre medicinske biokemije i druge visokoobrazovane djelatnike u zdravstvu radi promicanja kršćanskih načela u području zdravstva, u zaštiti zdravlja naroda i čuvanju ljudskoga života od začeca do prirodne smrti.

Hrvatsko katoličko liječničko društvo danas je jedna velika obitelj: djelujeu 26 podružnica diljem Hrvatske, 6 sekcija, s preko 1200 članova... Uz diplomirane stručnjake okuplja i mlade kolege na završnim godinama studija raznih i različitih zdravstvenih učilišta koje, uz pripremu za budućí profesionalni život, pokušavamo pripremiti i za etičke i duhovne izazove koji nas čekaju u obavljanju naše veoma zahtjevne zdravstvene profesije.

Društvo izdaje i svoje glasilo, Glasnik Hrvatskoga katoličkoga liječničkog društva, kao registrirani stručni časopis, koji osim stručnih i duhovnih priloga objavljuje i informacije o djelatnostima Društvima te društvene vijest.

Svjetski poznati stručnjaci u HKLD-u

– **Hrvatsko katoličko liječničko društvo prepoznatljivo je u svijetu, jer ste u brojnim svjetskim udruženjima, prepoznati u znanstvenim strukturama, sa svojim inovacijama i istraživanjima ušli u svjetske metode liječenja poput prof. dr. Ante Ćorušića sa zlatnim rezom, doc. dr. Kreše Dolića, prof. dr. Darka Chudyija, prof. dr. Alemke Markotić koja radi za najznasvetnije institucije, pa i za Pentagona. Kao infektolog, sa subsjecijalizacijom pedijatrijski infektolog, na koji način dočekati Božić?**

Doc. prim. dr. Rok Čivljak: Kao što ste rekli, velika je snaga našega Društva što u svojim redovima okuplja plejadu uvaženih i stručnih znanstvenika i stručnjaka različitih specijalnosti koji su ugledni stručnjaci u svojem području rada, a promiču i ugled hrvatske medicine i znanosti diljem svijeta, objavljujući svoje radove u prestižnim svjetskim časopisima te sudjelujući u brojnim znanstvenim projektima i aktivnostima u suradnji s najuglednijim imenima današnje medicine.

Protekle dvije godine pandemija bolesti COVID-19 »ukrala« nam je sve značajnije

Sada i mi vidimo kako smo kao ljudi ranjivi i slabi te trebamo pomoć drugih, ne samo pomoć i suradnju ljudi drugih nacija već i drugih religija – jedinstvo cijelog čovječanstva. U ovakvim se zdravstvenim, ali i društveno izazovnim vremenima, nalazimo pred ispitom čovječnosti, koji kao što vidite, ponekad ne prolazimo.

Čovjek suvremenog vremena pada pred brojnim ispitima zrelosti, humanosti, vjere i razuma... Kako ih možemo položiti bez predanosti i odanosti Kristu i Crkvi.

vjerske blagdane: Božić 2020., Uskrs 2020. i 2021.... Stoga su vjernici u strahu pred širenjem ove pošasti morali ograničiti svoja druženja, ali i sakramentalni život, s ciljem sprječavanja širenja epidemije i obolijevanja i umiranja većeg broja ljudi. Naravno da nam to kao vjernicima nije bilo lako za prihvatiti. No u mislima i brizi za sigurnost sebe i drugih, ponekad moramo i ograničiti svoje slobode kako bi dočekali sigurnije i sretnije sutra.

Stoga vjerujem kako nam ovaj Božić neće biti ništa manje svet i blagoslovljen ograničimo li se u proslavi na uži krug obitelji i bliskih prijatelja... jer Božić će nam i tako doći.

A mi zdravstveni djelatnici dio svojih blagdana ponovno ćemo posvetiti i svojim bolesnicima te u brizi za njih svjedočiti svoje kršćansko poslanje.

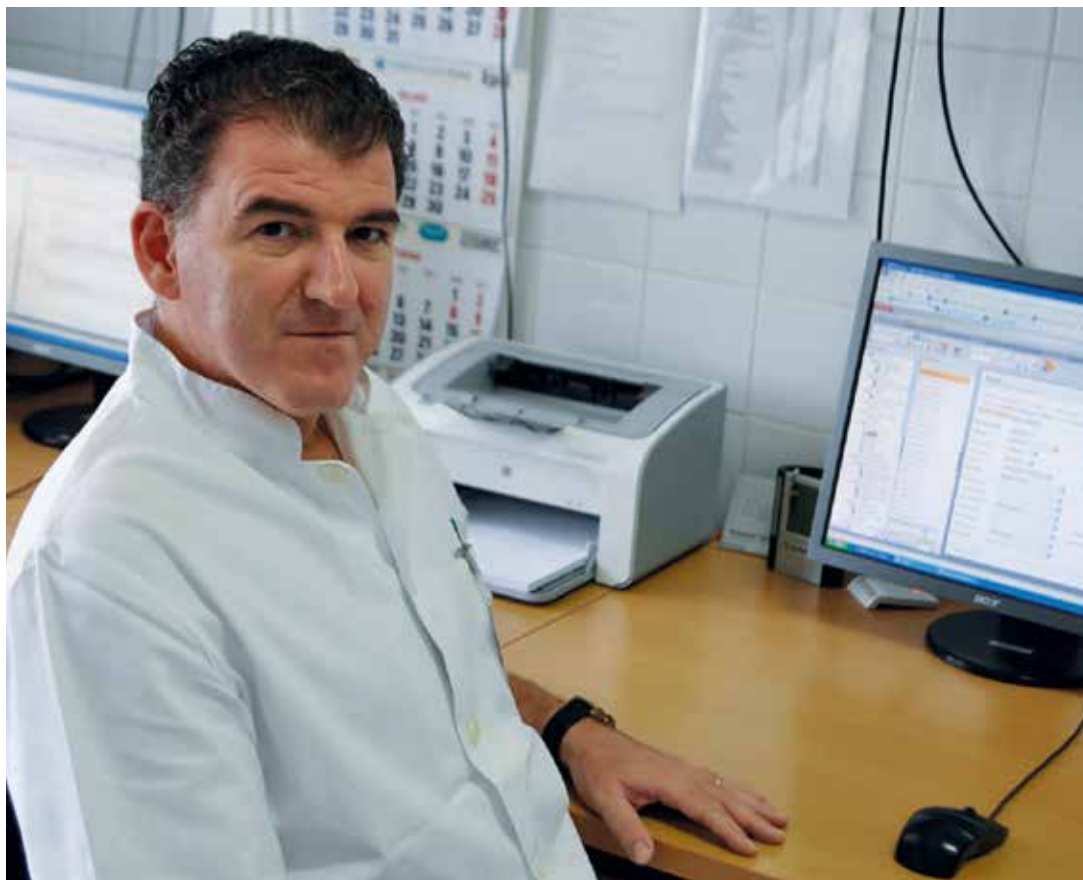
Kao ljudi ranjivi i slabi

– *Bezbroy puta ste javljali kad se pojavi neki problem, poput ebole i drugih bolesti sa svojim spoznajama. Pitanje je na koji način podijeljenom društvu, posebno u Crkvi pomoći da shvate*

da je jedan Krist, jedna Crkva?

Doc. prim. dr. Rok Čivljak: Hvala što ste spomenuli ebolu. Dok je epidemija ebole harala Afrikom mi Europljani jedva da smo i znali što se tamo zbiva, a osobito nismo bili svjesni kroz što sve taj narod Afrike prolazi u borbi s ovom opakom zaraznom bolešću. Smrtnost od ebole veća je od ove od COVID-a. No srećom ta se epidemija nije proširila izvan afričkog kontinenta upravo pravovremenom i odgovarajućom reakcijom zdravstvene struke i protuepidemijskim mjerama koje su bile veoma restriktivne. Sada i mi vidimo kako smo kao ljudi ranjivi i slabi te trebamo pomoć drugih, ne samo pomoć i suradnju ljudi drugih nacija već i drugih religija – jedinstvo cijelog čovječanstva. U ovakvim se zdravstvenim, ali i društveno izazovnim vremenima, nalazimo pred ispitom čovječnosti, koji kao što vidite, ponekad ne prolazimo. Čovjek suvremenog vremena pada pred brojnim ispitima zrelosti, humanosti, vjere i razuma... Kako ih možemo položiti bez predanosti i odanosti Kristu i Crkvi.

– *Među svećenicima ima i zdravstvenih djelatnika, pa i liječnika – koliko i na koji način oni shvaćaju problem ra-*



zjedinjenosti i koliko usmjeravaju Božji puk prema Kristu?

Doc. prim. dr. Rok Čivljak: Veseli me spoznaja da među našim članovima HKLD-a ima i liječnika i magistara farmacije koji su svećenici. To je veliko bogatstvo za naše Društvo, ali i cijelu zajednicu, jer nam oni mogu lakše približiti Učiteljstvo Crkve u razumijevanju struke. No za to je potrebno ili imati osobno iskustvo profesionalnog rada u struci koja je vrlo specifična i zahtjevna, ili sluha za probleme i izazove pred kojima se mi svakodnevno u susretu s bolesnikom nalazimo. Ponekad problemi proizlaze iz nemogućnosti razumijevanja iskustva onoga drugoga, po principu narodne poslovice: sit gladnome ne vjeruje. Potrebno nam je malo više međusobnog slušanja i razumijevanja te dijaloga u kojem argumentirano iznosimo svoje stavove, neopterećeni predrasudama i dezinformacijama.

– ***Kao Hrvatsko katoličko liječničko društvo, za pretpostaviti je da surađuje s Hrvatskom biskupskom konferencijom i da se s vama savjetuju. Kakvo je tu stanje?***

Doc. prim. dr. Rok Čivljak: Hrvatska biskupska konferencija prije nekoliko godina osnovala je jedno tijelo, Odbora HBK za pastoral djelatnika u zdravstvu, koje predvodi krčki biskup mons. Ivica Petanjak. Znam da su neki članovi našega Društva imenovani u taj odbor. No nije mi poznato koliko često se taj odbor sastaje i koliko je aktivan. Privatno imam vrlo dobre odnose s većim brojem hrvatskih biskupa i rado se susrećemo i raspravljamo o svim društvenim pitanjima, pa i onima vezanim uz djelovanje našega Društva. Volio bih kada bi pojedine podružnice HKLD-a tješnje surađivale s mjesnim biskupima i više doprinosile u pastoralnom životu socijalnom nauku Crkve u svojim biskupijama. Nadam se da će nakon mog sudjelovanja na plenarnoj sjednici HBK u siječnju ove godine na temu pandemije COVID-19 i formalna suradnja između HBK i HKLD-a u budućnosti biti obuhvatnija i plodonosnija.

– ***Advocata Croatiae, Ljekarnica Božja, Zagovornica Hrvatske Samo su neki nazivi remetskoga svetišta. Upravi-***

telj svetišta je prošao i medicinsku naobrazbu, kolika je suradnja sa svetištem?

Doc. prim. dr. Rok Čivljak: U našem djelovanju nastojimo vjerskim sadržajima obilježiti brojne događaje i zaštitnike zdravlja, poput blagdana sv. Luke Evanđeliste, našega zaštitnika, svetih Kuzme i Damjana, zaštitnika ljekarnika i liječnika, zatim Gospe Guadalupske, zaštitnice nerođenih, Gospe Lurdske, zaštitnice bolesnika... Hodočastimo u naša velika nacionalna svetišta, poput Nacionalnog svetišta sv. Josipa u Karlovac, Nacionalnog marijanskog svetišta u Mariji Bistrici, Nacionalnog svetišta sv. Nikole Tavelića u Šibenik... Brojna su svetišta još neposjećena i čekaju naše članove pa se nadam da ćemo uskoro ostvariti i jedno hodočašće Gospi Remetskoj. Hvala na prijedlogu i poticaju.

– ***Božićna čestitka?***

Doc. prim. dr. Rok Čivljak: Kao što je Sveta Obitelj nenadano svoj put ostvarila u malom gradiću Betlehemu u kojemu nam se rodio Spasitelj, tako i mi možda na svom životnom putu nenadano dobijemo odgovore na pitanja koja nas danas muče, a trenutno im ne nalazimo odgovora. Ponekad najmanja stabla u vrtu daju najveće plodove. Prepustimo se Providnosti koja nas vodi pravim i sigurnim putem, preko Betlehema i Golgote do nebeskog Jeruzalema. No na tom putuslijedimo Krista koji svake godine dolazi samo radi nas, pa mu stoga otvorimo srca i nađimo u njima mjesta i za druge. Neka vam je uz stihove hrvatske božićne pjesme nadahnute Mihejevim prorokstvom o gradu Betlehemu, *svima čestit Božić i sretna Nova 2022. godina!*

***O Betleme, grade slavni od Boga
Najveći si ti od grada svakoga
Jer iz tebe nam izađe vojvoda
Isus dragi, Davidova poroda.***

Razgovarao: Vlado Čutura

Crnice iz prošlosti

Fučkov jarek

Autor:
Zlatko Šušnić

Do polovice prošlog stoljeća župa Remete imala je i svoje zaselke, kao na primjer Pušićevo selo, Fučkov jarek, a zaselci su dobili imena po prezimenu župljana koji su tamo živjeli. Prezime Pušić davno je nestalo (1956.), nestalo je i prezime Tomašir, a ove godine nestalo je i prezime Fuček.

Fučkov jarek protezao se od Skendera pa do imanja barunice Jelačić, odnosno današnjeg Krematorija, a dobio je ime po Fučkima koji su tamo živjeli, jarek po depresiji između dva brijega, kroz koji se slijeva bujična voda iz današnjeg Remetskog banjšćaka prema Mirogoju. U polovici prošlog stoljeća izgrađena je retencija koja je zaustavljala bujične vode, a i danas služi za zaštitu groblja, Krematorija i Mirogoja.

U današnjim kartama vidjet ćete da je u jednom dijelu ostao naziv Fučkov jarek, a od Krematorija nosi naziv Remetski potok, Remete nisu nikada imale potok sa svojim izvorom, pretpostavljam da je ovo samo radni naziv, jer su potrebne česte sanacije radi zaštite groblja, Krematorija i Mirogoja. Već u listopadu 1932. Fučkov jarek prozvan je Remetska cesta.

Pedesetih godina prošlog stoljeća kada su Remete pripojene Zagrebu imenovane su ulice pa je tako Fučkov jarek dobio ime Kameniti stol, koje i danas nosi, a Remetska cesta ostala je do danas od krematorija pa do Mirogojske ceste. Nažalost u budućnosti će se samo spominjati Fučkov jarek, ali od ove godine više nema nijednog Fučka u Remetama. Poslijednji Fuček gospodin Vladimir koji je rođen 26. svibnja 1928. u Remetama, umro je 5. listopada 2021. godine i pokopan na remetskom groblju. Vladimir je bio pitomac domobranske časničke škole u Zagrebu, sudionik Blajburške tragedije i Križnog puta hrvatskog naroda. Nakon II. svjetskog rata završio je pravni fakultet, bio je sudac u Krapini i predsjednik Građanskog odjela Županijskog suda u Zagrebu, a umirovljen je 1998. godine.





Procesija na Malu Gospu, 2021.

Procesija povezuje Remete i Budimpeštu

Autor: Zlatko Šušnić

Prije 84 godine na poziv tadašnjega župnika Leopolda Rusana da se hodočasti i organizira procesija u Remetama u čast pripreme i uspjeha 34. Međunarodnog euharistijskog kongresa u Budimpešti, te pridruži i Međudbor Marijinih kongregacija, Svetišta Presvetog Srca Isusova u Zagrebu. Procesija je organizirana 26. svibnja 1938. godine s hodočascima i župljanima. Procesija je išla kraj Lurdske kapele, gro-

blja - Skendera, kroz selo, pa se vratila kraj Bjelih kipova u crkvu. Zanimljivo je da je u Budimpešti započeo od 5. do 12. rujna 2021. godine 52. Međunarodni euharistijski kongres, koji se trebao održati 2020. godine ali je zbog pandemije korona virusa bio odgođen.

Geslo i poziv Crkvi bio je na promišljanju o temi »Svi su izvori moji u Tebi« (Ps 87,7), 12. rujna, a misu je predslavio papa Franjo, a kongresu je prisustvovao i kardinal Josip Bozanić. Božjom providnošću 8. rujna 2021. godine organizirana je procesija ulicama Remeta s Kipom Majke Božje Remetske, baš u vrijeme održavanja Kongresa u Budimpešti. Procesija je organizirana u čast Majke Božje Remetske, jer je zbog obnove nakon potresa kip skinut s oltara. Naša čuvarica, pomoćnica i ljekarnica nebeska prvi put u povijesti Svetišta pronesena je u svečanoj procesiji ulicama Remeta. Prije 84 godine procesija je organizirana za uspjeh Međunarodnog euharistijskog kongresa u Budimpešti, pa je i u ovo vrijeme Majka Božja Remetska bila na pomoći za uspjeh i ovog Kongresa.

Župnik Rusan zapisao je: »Mi katolici Hrvati ovim hodočašćem kod naše zajedničke Majke Božje Remetske naj-svečanije ispovijedamo vjeru - u prisutnost Isusa Krista u Presvetom Oltarskom Sakramentu. S Isusom u duši mi ćemo stajati požrtvovno na braniku svoje svete Crkve.«

Mladi u digitalnom svijetu

• Posegni za knjigom i čitaj samo je jedan od projekata, koji nam govori o važnosti ranog čitanja kao najvažnijeg pokretača kasnijeg čitalačkog postignuća i poticanja kreativnosti, sposobnosti sporazumijevanja, istraživanja i usvajanja strategija za rješavanje raznih životnih problema. Tada i kada budu »odspojeni« s interneta neće reći dosadno mi je, što da radim?



Autorica:
Jadranka
Bizjak Igrec

Današnja tehnologija otvara nam nove prilike i mogućnosti bez granica, mijenja tradicionalno djetinjstvo vezano uz lutke, lopte, igre na otvorenom uvodeći pojam digitalne kulture, digitalne pismenosti. Internet i društvene mreže neminovno u velikoj mjeri utječu na oblikovanje mladih osobito u socijalnom kontekstu razumijevanja sebe i drugih. Informacije u većini dolaze digitalnim putem. Preobilje informacija umanjuje se u lako »probavljive«, neosobito zahtjevne informacije. Slušanje i čitanje sve više su u drugom planu, a slika na zalu u prvom. »Mjesto radnje« se znatno mijenja.

Komunikacija putem društvenih mreža

Među mladima popularni su *youtuberi* i *influenceri*, osobe koje imaju utjecaj na druge ljude djelujući na njihove stavove, uvjerenja, ponašanja, način razmišljanja. Neki od njih su *youtuberi*, neki grade karijeru na Instagramu, Snapchatu, Twitteru, TikToku

i ostalim platformama. Nekada su nam bili smiješni ljudi koji hodaju po gradu i pričaju u kameru, slikaju hranu, ne idu na kavu bez objavljivanja gdje se nalaze. Mnogi u svijetu sporta, mode, kulinarstva, znanosti i književnosti prihvaćaju društvene mreže kao najbolju platformu za uspješnu karijeru. Preko bloga, YouTube-kanala, Facebooka i Instagrama može se pratiti njihov svakodnevni život. Zahvaljujući društvenim mrežama danas imamo primjer raznih Facebook i Instagram stranica koje promoviraju katoličku vjeru od: e-duhovnih vježbi, kanala 'Pod Smokvom' i raznih drugih. Društvene mreže su se pokazale kao izvrstan primjer komuniciranja te tako stvorile veliku virtualnu zajednicu među mladima koji dijele svoje ideje, svjetonazore, svoja uvjerenja pa i neslaganja. Kako je rekao T. Akvinski neslaganja su mjesta na kojima »željezo oštiri željezo«. Doprinijele su pastoralu u župi kao i radu s mladima s kojima se na taj način uspostavlja lakša komunikacija. Formiranjem određene grupe na društvenoj mreži mladi se osjećaju kao pripadnikom te grupe što je od velike važnosti za Katoličku crkvu. Komunikacija putem društvenih mreža otvara vidike, a istovremeno donosi i razne opasnosti jer je sve vezano uz ekrane. Na radnom mjestu, kod kuće. Za zabavu ili učenje ekrani postaju sveprisutni. Treba znati da ako se ljudi zadovolje samo s virtualnim sadržajima nažalost neće moći spoznati puninu života i svoga vlastitoga životnog poslanja. Još je Aristotel učio da svako dobro društvo ima tri života: život znanja i produktivnosti, život zabave i život u promišljanju.

Ovisnosti o novim tehnologijama, pametnim mobitelima i internetu

Otvora se nekoliko pitanja. Jesu li mladi danas osamljeni, onemogućeni u ostvarivanju međusobnih odnosa, korisnici i ovisnici o raznim igricama i video sadržajima. Doživljavaju li nasilje i zlostavljanje, manipulaciju lažnim vijestima i informacijama? Imaju li teme za međusobni razgovor kada sjede jedan kraj drugoga? Ovisnosti o novim tehnologijama, pametnim mobitelima i internetu ozbiljan su problem današnjice. Prema istraživanju »Iskustva i stavovi

djece, roditelja i učitelja prema elektroničkim medijima» UNICEF-a (<https://www.unicef.org/croatia/reports/iskustva-i-stavovi-djece-roditelja-i-ucitelja-prema-elektronicnim-medijima> 2010.), većina učenika ima vlastiti mobitel (96 %.) Gotovo isti postotak (95 %) ima kod kuće računalo, a pristup internetu od kuće ima 85 % učenika. Isto je istraživanje pokazalo da gotovo polovica učenika svakodnevno pristupa internetu. Omiljene su im aktivnosti traženje zabavnih sadržaja (glazba, filmovi, videoigre). Veliki broj učenika preko interneta dopisuje se s prijateljima te se koristi specijaliziranim stranicama za druženje, kao što su društvene mreže. Svakoga dana izloženi su ekranima po nekoliko sati od najranije dobi. Negativni medijski aspekti mogu se prevladati, ako se medijima znaju služiti. Kako funkciju pisane riječi često preuzimaju elektronički mediji potrebno je imati dobro razvijene vještine čitanja i informacijsku pismenost. Međutim što se događa? Informacijska i komunikacijska tehnologija utjecala je na kulturu čitanja te je prisutan sve veći porast funkcionalne nepismenosti. Dolazi do pada sposobnosti tečnog čitanja i shvaćanja pročitano.

Što čitamo, kako čitamo, zašto čitamo?

Kvaliteta onoga što čitamo utječe na naš cjelokupni razvoj. Što mogu djeca naučiti

iz video igrice? Pravila igre: što treba učiniti na određenom nivou, zašto treba točno to učiniti, koje je potrebno vrijeme za određeni nivo, što slijedi na kraju? Algoritam iz digitalnog svijeta možemo vrlo lako primjeniti u stvarnom svijetu. Što ću učiti, što ću naučiti, kako ću to postići i zašto je važno da sve to naučim. Stimulaciju iz virtualnog svijeta, brzo prebacivanje iz jednog podražaja na drugi potrebno je samo zamijeniti interesantnim, jednako zanimljivim, interaktivnim sadržajima kroz promišljanje o onome što treba učiniti. Posegmi za knjigom i čitaj samo je jedan od projekata, koji nam govori o važnosti ranog čitanja kao najvažnijeg pokretača kasnijeg čitalačkog postignuća i poticanja kreativnosti, sposobnosti sporazumijevanja, istraživanja i usvajanja strategija za rješavanje raznih životnih problema. Tada i kada budu »odspojeni« s interneta neće reći dosadno mi je, što da radim?

Zašto je važno biti informacijski pismen

Važno je educirati mlade kako bi znali zauzeti ispravan stav u korištenju interneta i društvenih mreža. Informacijska pismenost podrazumijeva snalaženje u pronalasku i vrednovanju informacija. Uz pojam informacijske pismenosti vezan je i pojam funkcionalne pismenosti čiji je cilj razumijevanje poruka u svakodnevnom životu te sposobnosti razumijevanja stvarnog značenja i dubljeg smisla pročitano. Važan čimbenik u aktivnom sudjelovanju u društvu je pismenost koja uključuje sposobnost čitanja i razumijevanja značenja obavijesti. Bez toga mladi kao i odrasli, ne mogu kvaliteno i produktivno sudjelovati u donošenju odluka od osobnog i društvenog interesa. Put kojim želimo da naši mladi idu temelji se na slušanju, govorenju i pronalaženju konstruktivnih i kvalitetnih rješenja, a naš zadatak je da se brinemo za njihovo srce, njihovu radost i njihovu nadu na životnom putu, za život koji nam ne oduzima čovječnost kroz živu riječ.



*Nogometni
turnir u župi*

OD VELIKE GOSPE DO PROSINCA 2021.

KOLOVOZ

15. kolovoza – VELIKA GOSPA

Proslava Velike Gospe bila je obilježena velikim dolaskom hodočasnika. U prijedopodnevnim misama došlo je ukupno više od 10.000 vjernika. Na večernjoj misi koju je predslavio biskup Mijo Gorski, pomoćni biskup zagrebački bilo je oko 5.000 vjernika.

16. kolovoza – MISA ZAHVALNICA

Večernju misu zahvalnicu predslavio je o. Antonio-Mario Čirko.

24. kolovoza

Poznati katolički misionar Marino Restrepo je za vrijeme boravka u Hrvatskoj po drugi puta došao u Remete gdje je progovorio na temu: 'Krunica, obiteljska molitva, post i zagovor svetaca (osobito BDM i sv. Josipa) kao najveća pomoć Crkvi'. Rođen je u Kolumbiji. Od 16. godine živio je u drogi, promiskuitetu, magiji i svim ostalim porocima. Godine 1997. bio je otet, te je proživio šest mjeseci mukotrpnog zatočeništva u prašumi Anda. Usred te patnje doživio je susret s Isusom, tijekom kojega su mu darovana mnoga duhovna iskustva. Od tada je postao svjedok Božje ljubavi i katoličke vjere diljem svijeta. Svetu misu predslavio je o. Antonio-Mario Čirko, liturgiju je animirao Josip Ćulumović s prijateljima. Sve se prenosilo preko interneta i preko Radio Marije. Bilo je nazočno oko 1.000 ljudi.

27. kolovoza

Lik GOSPE REMETSKE »Zagovornice Hrvatske - Advocate Croatiae« u petak 27. kolovoza skinut je s glavnog oltara, te je pohranjen na sigurno jer će se uskoro započeti s obnovom oltara. U kontekstu radova može se reći da se 23. kolovoza može uzeti kao službeni početak obnove svetišta. Naime spomenutog datuma započelo se s pripremama za skidanje strukturalnih, arhitektonskih i dekorativnih elemenata atike glavnog oltara Majke Božje Remetske, a iza 27. kolovoza kad je skinut lik Gospe Remetske, započelo se sa skidanjem do završnog vijenca retable glavnog oltara.

RUJAN

5. rujna

Započela je trodnevica Maloj Gospi u Remetama koju su animirali gosti svećenici: vlč. Damir Ocvirk, župnik župe sv. Josipa u Zagrebu – Trešnjevka; vlč. Matija Pavlaković, rektor Međubiskupijskog sjemeništa u Zagrebu, te don Mladen Delić, provincijalni vikar Hrvatskog Salezijanskog Provincijalata. Zadnjeg dana trodnevne održao je duhovno molitveni koncert Josip Ćulumović i prijatelji.



Marino Resrepo u Remetama



Josip Ćulumović i prijatelji

8. rujna – MALA GOSPA

Današnji dan i proslava rođenja Blažene Djevice Marije ostat će zabilježen u povijesti remetskog svetišta. U obavijestima svetih misa župnik je između ostalog spomenuo:

»Na blagdan rođenja Blažene Djevice Marije sve vas pozdravljam draga braćo i sestre. Marija nas uvijek okuplja i povezuje. Ona nam je uvijek putokaz prema Isusu. I naše remetsko svetište već stoljećima donosi Božju blizinu i Marijin zagovor. Ova crkva stradala je u potresu i kao što će reći statičari da je uistinu čudo da se nije urušila. I simbol ove ranjene crkve je zapravo simbol svakoga od nas koji je ranjen svim ovim situacijama kojima smo svjedoci. No Bog obnavlja. I ovo svetište će se uskoro početi obnavljati, te će u listopadu biti zatvoreno na neodređeno vrijeme. Radovi su već počeli 23. kolovoza na glavnom oltaru Majke Božje Remetske. A osobito emotivni trenutak bio je skidanje lika Gospe remetske – Zagovornice Hrvatske koji je pohranjen na čuvanje na sigurno, a umjesto nje je stavljena fotografija Gospe Remetske. No, upravo na ovaj današnji dan biti će još jednom svečano ponovno izložena, te velikom procesijom ispraćena. Naime zadnja velika procesija s Gospinim likom bila je 1937. godine o 650. obljetnici svetišta. No kako je došlo do te ideje, bolje rečeno nadahnuća. Naime, maestro Tomislav Habulin koji vodi remetski zbor u devetnici Velikoj Gospi 2021. razgovarao je sa župnikom koji mu je spomenuo zatvaranje svetišta radi konstruktivne obnove nakon potresa, te skidanje lika Gospe remetske i pohrana na čuvanje. Maestro je rekao da bi ju bilo dobro

izložiti na Veliku Gospu, no župnik je tada u nadahnuću rekao: „Ne za Veliku Gospu, nego za Malu Gospu. Ali ne samo da ju izložimo nego da napravimo procesiju“. I to je bio zapravo trenutak nadahnuća za ovaj današnji događaj.«

Popodnevni program bio je slijedeći:

- u 17.00 sati bio je svečani ulazak i nošenje lika Majke Božje Remetske na vanjski glavni oltar kada su se molile Večernje pohvale, krunica i litanije.

- Nakon toga euharistiju u 18.00 sati predslavio je mons. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački. Sve nas je iznenadio veliki broj hodočasnika, više nego na Veliku Gospu kada je na svečanoj misi bilo oko 5.000 ljudi, a sada je bilo najmanje 7.500 hodočasnika.

Potom je uslijedila veličanstvena procesija kroz ulice:

Svetište → Kratki dol → Vinec → Studeni breg → Kvintićka → Pustoselina → Remetska cesta do raskršća s belim kipovima → Česmičkoga → Svetište.

Procesija je, nakon misnoga slavlja, krenula s prostora crkve na otvorenom ulicama župe, a kip su nosile djevojke i mladići u narodnim nošnjama. Brojni su vjernici svoje kuće okitili tradicijskim ukrasima i cvijećem te se priključivali molitvi i pjesmi. Kip je na kraju svečano unesen u remetsku crkvu. Euharistiju je prenosio Laudato TV i radio Marija, a preko župnog interneta prenosio se je cjelokupni program, te procesija. Također i HKR je prenosio preko facebooka. Svi oni koji su došli u Remete, ali radi duljine puta, mogli su na velikom vanjskom ekranu pratiti procesijski hod.



12. rujna

Nakon godine dana pauze zbog koronavirusa, održan je tradicionalni malonogometni turnir koji organizira Zajednica obitelji. Na kraju je u finalu pobijedila ekipa Filijala Terezija Avilska sa Čreta, protiv Advocata Croatiae nakon izvođenja jedanasteraca.

Isti dan Franjevački svjetovni red imao je svoj godišnji susret u Remetama. Inače su dolazili na Malu Gospu, ali ove godine su došli u nedjelju iza. Okupilo ih se oko 200 sa njihova četiri svećenika.

15. rujna

U Remetama je izvršena primopredaja priorata. Novi prior o. Vinko Mamić preuzeo je službu od o. Stjepana Vidaka koji odlazi za priora u Sombor.



23. rujna

Na svoje hodočašće i duhovnu obnovu došlo je 15 bogoslova prve godine teologije sa Kaptola, odgojitelj vlč. Mario Dukić te duhovnici vlč. Anto Pavlović i vlč. Ivan Grbešić. Po dolasku dočekao ih je župnik o. Antonio-Mario, te župni vikar o. Marko Maglić koji je ispričao povijest crkve i svetišta, a župnik im je pokazao prostor oko svetišta. Potom su slavili svetu misu, te nakon toga je bio zajednički ručak ispred karitasove kuće. Svoju duhovnu obnovu završili su krunicom u Gospinom vrtu.

28. rujna

Započela je trodnevica sv. Tereziji od Djeteta Isusa i Božanskog Lica.

LISTOPAD

1. listopada

Danas smo svečano proslavili blagdan sv. Male Terezije iz Lisieuxa. Na vanjskom oltarnom prostoru o. Župnik je predslavio svetu misu, te također zazvao Božji blagoslov za početak vjeronaučne godine kako se to već tradicionalno čini na ovaj dan. Također blagoslovile su se ruže koje su poslije mise razdijeljene djeci.

3. listopada

U remetskom svetištu pod župnom misom u 10.30 sati slavila se misa na spomen ubijene i nestale djece u obrambenom Domovinskom ratu. Ujedno je poziv na duhovni susret svih stradalnika u Domovinskom ratu, te hrvatskih branitelja. Poslije mise bio je zajednički susret. Povod događaju je na temelju znanstvenog simpozija o ubijenoj i ranjenoj djeci u Domovinskom ratu održanom u franjevačkom samostanu sv. Vlaha u Pridvorju u Konavlima od 4. do 6. travnja 2019. Tada je predložen datum 1. listopada, kada je spomen sv. Male Terezije kao spomendan sve djece stradale u obrambenom Domovinskom ratu. Također upućen je i poziv da se spomendan obilježi u svim hrvatskim školama i crkvama.

8. listopada

Započelo se s pravljenjem stopa na vanjskom oltarnom prostoru kao priprema za postavljanje šatora koji će služiti za vanjsko slavlje nakon što se zatvori crkva radi konstruktivne obnove.

14. listopada

Danas se započelo s micanjem klupa sa vanjskog oltarnog prostora kako bi se otvorio prostor za veliku dizalicu koja će 18. listopada započeti sa postavljanjem konstrukcije za šator.

15. listopada

Proslavljena je svetkovina sv. Terezije Avilske, karmelićanke i naučiteljice Crkve svečanom euharistijom koju je predslavio o. Dario Tokić, provincijal. Na tome slavlju bio je poseban događaj jer je br. Jakov od Križa (Milić) položio svoje doživotne svečane redovničke zavjete.

17. listopada

Na filijalnoj crkvi na Čretu slavila se vanjska proslava zaštitinice sv. Terezije Avilske. Svetu misu predslavio je župnik o. Antonio-Mario Čirko, zajedno sa novim duhovnim voditeljem filijale, o. Krešimirom Josipom Bahmecom, te župnim vikarom o. Ilijom Tipurićem. Nakon mise uslijedilo je zajedničko druženje.

18. listopada

Započelo se s postavljanjem šatora na vanjskom oltarnom prostoru. Radovi bi trebali biti gotovi



Brat Jakov od Križa (Milić) s roditeljima



Proslava zaštitnice sv. Terezije Avilske na Čretu

do kraja listopada, a cijena šatora je 430.000 kn koji se prikuplja darovima hodočasnika.

24. listopada

Dana 24. listopada mons. dr. Marin Barišić zaredio je za đakone trojicu kandidata u crkvi sv. Obitelji u Solinu pod misom u 11 sati. Na naslov Splitsko-makarske nadbiskupije zaređeni su don Antun Mate Antunović i don Klement Radosoljić, a na naslov Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa br. Ante od Gospe od Blagovijesti (Jakus), koji je rodom iz susjedne solinske Župe sv. Kaja. Uz nadbiskupa Barišića slavilo je 20-ak svećenika, a u slavlju su sudjelovali i dijecezanski, karmelski i franjevački bogoslovi. Pjevanje je vodio solinski mješoviti župni zbor. Misi su prisustvovala obitelji, rodbina, prijatelji, župljani ređenika. U svojoj homiliji nadbiskup se osvrnuo na slijepca iz evanđelja govoreći da je on vikao da bi ga Isus čuo. Želio je da ga Isus čuje, da mu pomogne, i njegove su riječi „Kyrie, eleison!“ ušle u misno slavlje. Nadbiskup je istaknuo da je svaki ređenik imao svoj vlastiti hod prema Kristu i da ga je prepoznao unatoč svoj buci i galami. Kao što je Jerihon zadnja Isusova postaja prije Jeruzalema, tako je i za ređenike đakonat zadnja postaja do svećeništva.



Br. Ante od Gospe od Blagovijesti (Jakus)

Nakon homilije uslijedilo je pjevanje Litanija svih svetih te prostracija ređenika pred oltarom, nakon čega je nadbiskup položio ruke na svakog pojedinog ređenika i izgovorio posvetnu molitvu. Ređenici su potom obukli štolu i dalmatiku, đakonsko liturgijsko ruho, te primili evanđelistar u ruke i izmijenili s nadbiskupom cjelov mira.

Prije završnog blagoslova nadbiskup je čestitao novim đakonima, odgojiteljima, Hrvatskoj karmelskoj provinciji, obitelji i svima onima koji su ih pratili na putu prema đakonatu. Novozaređene đakone je ohrabrio da, unatoč svim zaprekama i slabostima, i dalje slušaju Kristov glas, pogotovo u otajstvu euharistije i u braći i sestrama kojima su poslani. Nakon misnoga slavlja uslijedilo je slikanje i čestitanje u crkvi.

27. listopada

U remetskom svetištu 27. listopada postavljena je seizmička oprema za rano otkrivanje potresa.

STUDENI

1. studenog

Danas je svetkovina Svih svetih. Mise su kao nedjeljom, osim u 12 sati. U 16 sati je na remetskom groblju bila molitva i odrješenje za pokojne koje je predmolio remetski župnik. Također, prije večernje mise, budući je ponedjeljak, bio je nagovor i molitva krunice. Nagovor je bio tematski prikladan u kontekstu same svetkovine, a tema je bila: »Smrt nije kraj«.

29. studenog

- Započele su ranojutarnje mise zornice u Remetama i na Čretu u 6 sati. Zornice su sve dane došašća osim nedjeljama. Kroz ovo vrijeme nema misa u 7 sati. Zornice prenosi Laudato TV i Hrvatski Katolički radio.

- Danas se također započelo s upisivanjem misnih nakana za 2022. godinu.

Hodočašće mladih Zagrebačke nadbiskupije u Mariju Bistricu

Uz molitvu put nije naporan

Hsubotu 18. rujna održano je hodočašće mladih Zagrebačke nadbiskupije u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke, pod geslom »Ljubav usprkos svemu«. Mladi iz cijele Nadbiskupije, uključujući i mlade iz Remeta, okupili su se u Zlatar Bistrici, te pješice krenuli prema Mariji Bistrici. Put nije bio naporan jer je mlade nosilo veselje i pjesma.

Po dolasku u Mariju Bistricu uslijedila je misa koju je predslavio povjerenik za mlade Zagrebačke Nadbiskupije vlč. Kristijan Tušek. Nakon mise uslijedilo je slobodno vrijeme koje su mladinaše župe iskoristili za obilazak samostana klauzurnih karmelićanki uz vodstvo o. Zlatka Pletikosića. Mladi su dobili priliku i upoznati i porazgovarati sa sestrom karmelićankom koja je rado odgovarala na sva postavljena pitanja. Nakon slobodnog vremena uslijedila je kateheza pod vodstvom don Mihovila Kurkuta i pokorničko bogoslužje koje je vodio vlč. Marko Čolić. Mladi nisu cijelo vrijeme samo sjedili i slušali, nego su bile osigurane i pauze tijekom kojih su mladi plesali i pjevali pod vodstvom animatora i Nadbiskupijskog zbora mladih. Nakon pokorničkog bogoslužja uslijedilo je klanjanje, a mladima je bila dostupna i mogućnost pristupanja sakramentu pomirenja. Navečer su se mladi, zajedno s ostalim hodočasnicima te nakon Puta svjetla, mladi su otišli svojim kućama.



Formacija animatora



vije animatorice iz naše župe, Ljiljana Golomeić i Monika Kovač, sudjelovale su kroz proteklu školsku godinu na Temeljnoj formaciji i Općoj specijalizaciji animatora u organizaciji Pastoralu mladih Zagrebačke nadbiskupije. Kroz pet vikend susreta kroz godinu te tjedan dana intenzivnog rada u kolovozu, naučile su što znači biti kršćanski animator te što animator može raditi u župi. Plodovi se već vide u novim aktivnostima za djecu i mlade.



Poziv na kreativne radionice

Mladi remetske župe pokrenuli su prvu kreativnu radionicu 13. studenoga, a sav prihod od prodaje izrađenih stvari donirao bi se u humanitarne svrhe. Na prvoj radionici izrađivani su adventski vijenci. Svoju kreativnost pokazali su, uz pomoć animatorica, svi koji su došli: najmlađa djeca s roditeljima, vjeroučenici - od prvopričesnika do krizmanika, ministranti, bogoslovi, mladi. Izrađeno je 36 vijenaca, a donacije od prodaje na nedjelju Krista Kralja bile su za humanitarnu organizaciju Marijini obroci koja pomaže djeci u Africi.

Pozivamo sve zainteresirane da se priključe idućim kreativnim radionicama.



IŠČEKUJEMO ROĐENJE SPASITELJA SVIJETA

Tijekom svetoga vremena došašća, mi vjeroučenici svojim marljivim radom nastojali smo obavljati školske obveze, slušati svoje roditelje i starije, poštovati epidemiološke mjere, čuvati svoje zdravlje. Dobrome Bogu molili smo se na misi i doma da svi budemo zdravi, odgovorni u ponašanju i vrijedni u zadaćama.

Učimo o starozavjetnim prorocima koji su upozoravali izraelski narod da budu dobri i uvijek poštuju Savez s Bogom. Stalno su poticali ljude da poštuju Boga i da se međusobno slažu.

Prve nedjelje došašća slušali smo evanđelistu Luku kako je pozivao narod da »budni budu«. Poruka je i nama danas da uvijek budemo pažljivi u radu – učenju, ponašanju. Spremni pomoći svojim bližnjima, te da budemo otvoreni čuti lijepu riječ i razumjeti svoje prijatelje kada im je teško. Molimo Isusa da nam pomogne.

Vjeroučenici sedmih razreda





VJENČANI: 1971. /Zlatni/

Ljupko Šošić i Ruža Mamić, Ladislav Slovinac i Nada Kozjak, Dragutin Vučetić i Milica Baković, Ivica Tiška i Marija Katović, Marijan Mihelčić i Julijana Špoljar, Kosta Došen i Manda Badžek, Josip Krivak i Ankica Mihalinić, Vjekoslav Ulamec i Miroslava Abramović, Vladislav Josip Lončar i Marija Brucman, Ivan Kolaz i Đurđa Medvedec, Mladen Krajačić i Jasna Dimitrović, Vlado Marjanović i Marija Miholić, Ladislav Tropina i Ankica Klarić, Stjepan Tropina i Katica Hajnović, Petar Batur i Nada Studen, Milan Petrović i Ana Doučki, Ivan Franić i Bosiljka Višković, Mijo Kašner i Mirjana LukavacBranko Josip Očić i Ivka Matulin, Ivica Palatinuš i Sonja Dragica Šego, Vladimir Malnar i Vesna Rožić, Vlado Fištrović i Jozefina Abramović, Zdenko Antun Meštrović i Verica Kadoić, Ivan Vidaković i Zlata Fak, Milivoj Kušek i Marija Zubak, Karl Schenk i Jagica Podravec, Antun Đuran i Višnja Sršek, Miroslav Perila i Đurđa Markuš, Zlatko Antun Gatački i Jadranka Zubak, Ivica Kompeš i Barica Husnjak, Stjepan Miličević i Danica Golenko, Nuriya Rošić i Matilda Hudinčec, Tomislav Habijanić i Marija Igrec, Ladislav Pribil i Slavica Stojić, Branimir Ivan Šorman i Ljerka Vičar, Tomo Miklošić i Milka Marić, Mijat Bukolić i Ivanka Marinić, Stjepan Pavlović i Terezija Stojžić, Ante Maltarić i Štefica Švagelj, Jadranko Grzelja i Ana Gornik, Franc Mihorko i Magdalena Miholić, Stjepan Branimir Mihetec i Anka Barać, Josip Miholić i Veronika Mladić.

**VJENČANI: 1996. /Srebrni/**

Ante Ivić i Finka Šabić, Mladen Slovinac i Božica Šikić, Krešimir Anušić i Željka Buntić, Damir Hoborka i Jelkica Husarek, Krešimir Runac i Milkica Mamić, Christophe Baligout i Dušica Petrović, Zoran Hegol i Sunčica Buzić, Ivan Ivanković i Lucijana Rudan, Zlatko Šulc i Branka Jelavić, Tomislav Kralj i Sonja Horvat, Ivica Maloča i Magdalena Ećimović, Tomo Markelić i Ana Krpan, Miro Opačak i Nevenka Gregorić, Krešo Babić i Svjetlana Filipčić, Stipe Bilić i Mirjana Paleka, Mijo Renić i Kristina Čurković, Alen – Tomislav Šala i Tatjana Knezić, Mario – Anton Grahovac i Tanja Lukša, Dario Bužan i Andrea Jajčinović, Denis – Zlatko Dražić i Natalija Lešković, Željko Čivčija i Terezija Kvasina, Petar Golub i Ljiljana Kašljević – Radman, Dragutin Rimac i Serafina Rimac, Darko Gradinščak i Sanja Cvjetičanin, Dražen Kranželić i Klaudija Samolov, Siniša Ljubić i Alexandra Vehar, Damir Totar i Silvia Žanko, Damir – Silvestar Senaši i Irena Šplehar, Vlatko – Anđelko Posavec i Anka Lukač, Milenko Šaravanja i Marijana Franjić, Krešimir Čolak i Marija Čorić, Ante Perković i Marija Šiško, Silvio Božić i Tatjana – Ivanka Gorianc, Zoran Kontek i Natalija Vukelić, Goran Maras i Stana Rimac, Pere Ivančić i Ruža Lukač, Tomislav Ivančić i Željka Butković, Bruno Gjakun i Branka Kobasić, Andi Pavić i Marina Mišković, Josip Šurjak i Ivana Geber, Tomislav Letina i Ljiljana Tošić, Silvestar Kunštić i Ivanka Baštek, Danijel Žamboki i Žana Tropina.

IZVADCI IZ MATICE ŽUPE /od 12. srpnja do 3. prosinca 2021./

KRŠTENI

Aleksandar Ivan Jovanović, Lana Slavica Jovanović, Ivano Đurđek, Iskra – Rita Konjević, Elena Atalić, Karla – Antonija Raspor, Josip Šola, Michael Bilandžija, Tonka Čukušić, Maksim Josipović, Katja Knezović, Mia Mačković, Fran Šimunac, Marko Nikolić, Gabriel Jakopović, Ema Gilja, Magdalena Pugar, Julija Littvay, Adam Littvay, Mihael Nikolić, Dani Anton Zahirović, Rita Žbulj, Jozo Vrdoljak, Filip Crnomarković, Sofia Tia Dubelj, Kaja Kahrić, Eva Pečur, Dora Pečur, Klara Pečur, Luka Gačić, Jona Josip Čuić, Marinko Stojanović, Liam Stojanović, Ena Marija Pretković, Mara Kordić, Šime Klarić, Eva Krešo, Benjamin Abaz, Bruna Ana Bosak, Nikola Perić, Vida Ćurković, Zdeslav Crnković, Anastasia Poljak, Šimun Kurevija, Magdalena Barišić, Roberto Trgovac, Lucija Glasnović, Mihael Glasnović, Patrik Knežević – Derrick, Karla Filetin, Dunja Mujagić, Tonka Šaronja, Zora Hranilović, Noa Martić, Rafael Tolić, Filip Dominik Pašalić.

VJENČANI

Oskar Emanuel Ahlstrom i Iva Bolfan, Mate Duvančić i Andreja Kotnik, Marko Brajko i Matea Šitum, Ivan Žak i Mila Strpić, Ivan Hadžić i Martina Ćorić, Filip Mačković i Petra Katančić, Josip Bilić i Aleksandra Brnabić, Martin Crnomarković i Nikolina Komerički, Borna Lončar i Petra Majher, Davor Stanković i Ana Matković, Lovro Kanceljak i Magdalena Mihetec.

UMRLI

Željko Klanjčić, Stjepan Podgajski, Igor Petrović, Danuška Stupar, Martina Gunjača, Anica Pustišek, Božidar Tiška, Branko Radoević, Roza Begovac, Slavica Hundić, Zvonimir Kralj, Nebojša Fadljević, Vladimir Biondić, Dragutin Vulama, Anka Obućina, Radojka Kobeščak, Barbara Vukalović, Zdravko Brzović, Dragica Vinković, Đurđica Grubor, Jadranka Rošić, Stjepan Mario Sobočan, Milan Marinić, Stjepan Bertić, Štefica Gežin, Franjo Henčel, Zora Fuček, Željko Marić, Ivan Radoević, Vladimir Fuček, Ana Zurak, Igor Ivanišević, Tomislav Špoljar, Martina Ledinščak, Nada Jagodić, Marija Mira Marušić, Štefa Pašiček, Vlado Šurina, Nada Batur, Ivica Tiška, Marija Antunović, Rudolf Šušnić, Katica Barle, Dragutin Mendek, Đuro Dobrostal, Zdravko Blass, Ljubomira Tomašić, Ankica Švec.



Hrvoje Habljak

Svetišče Majke Božje Remetske

Fotografirao: Šime Lugarov

